
Nyttig og nøkternt om Münchhausens syndrom!

KOMMENTAR

EWA NESS

ewa2ness@gmail.com

Ewa Ness er seniorrådgiver og psykiater ved Oslo universitetssykehus.
Ingen oppgitte interessekonflikter.

OLE STEEN

Ole Steen er medisinskfaglig rådgiver og psykiater ved Akershus universitetssykehus.
Ingen oppgitte interessekonflikter.

Takk til H. Schrader og medarbeidere for at dere i deres artikkel om Münchhausens syndrom belyser et følsomt og svært vanskelig tema for mange klinikere (1). Beskrivelsene dere bruker er lite fordømmende eller spekulative, noe som styrker artikkelen i sin objektive tilnærming. Dette er et så vanskelig tema at få eller ingen vil omtale det. Et litteratursøk bekrefter at ingen tidligere har publisert noe om emnet i Tidsskriftet. Vi stusser litt over at artikkelen er publisert som «kommentar og debattinnlegg», og ikke som en oversiktsartikkel, slik den framstår.

Det å anta at en pasient ikke snakker sant, er svært risikabelt i klinisk praksis. De få som har satt en simuleringsdiagnose har kanskje fått merke hvilke konflikter og anklager dette kan utløse, ja til og med tilsynssaker hos fylkeslegen. Hvem vil risikere det?

Psykiatere har liten erfaring med Münchhausens syndrom fordi disse pasientene ikke søker seg til psykiatrien. Rent tilfeldig kan vi bli spurt til råds av somatikere.

Er det mer fruktbart å se på dem som helsesvindlere? De misbruker helsetjenester, uvisst av hvilken grunn, og dere beskriver en framgangsmåte som leder fram mot en «avsløring» av løgnene, og da forsvinner de oftest, slik svindlere gjør.

Psykiatrien har forsøkt seg på psykologiske forklaringsmodeller på denne atferden (2). At pasientene har hatt en trist barndom, at de tørster etter oppmerksomhet og at dette er et «rop om hjelp». Atferden kan også betraktes deskriptivt slik forfatterne gjør, og da likner den mest på det man kaller svindel, som leger har liten erfaring med. Pasientene lurar oss. De er ikke ekte syke. Motivet bak svindel er skjult og gevinsten er ikke åpenbar. Vi vet likevel ikke «hvorfor de gjør det», og da er det mest hensiktsmessige å forholde seg til atferden, slik forfatterne gjør.

Kanskje er det forfatternes alder og visdom som gjør at dere tør der andre nøler? Vi er dypt takknemlige.

LITTERATUR

1. Schrader H, Aasly JO, Bøhmer T. Utfordringer ved Münchhausens syndrom. Tidsskr Nor Legeforen 2017; 137: 696 - 7. [PubMed][CrossRef]
2. Malt UF, Andreassen OA, Melle I et al. Lærebok i psykiatri. 3.utg. Oslo: Gyldendal akademisk, 2012.

Publisert: 21. august 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0580
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 9. februar 2026.